

Dag Rachida Aziz

Door [Joachim Ben Yakoub](#) op 1 December 2017

Elke vrijdag schrijft een van onze vijf vaste online correspondenten een brief aan iemand. Deze week blikt Joachim Ben Yakoub terug op de rellen in Brussel, door in te zoomen op de verschillende artiesten die daarbij in het oog van de (media)storm kwamen te staan.

Al ben je wellicht druk bezig met de lancering van je langverwachte boek *Niemand zal hier slapen vannacht*, toch zal ook jij de hele mediastorm rond ‘de rellen in Brussel’ niet hebben kunnen ontlopen. Op een vrij gewelddadige manier kwamen daarbij ook meerdere jonge kunstenaars in het vizier van de mainstream te staan. Artiesten zoals Ben Label, Vargass92 en Damso hebben natuurlijk nooit veel fans gehad in de reguliere media, maar meermaals deden de debatten over de betrokken hun hoofden heen mijn wenkbrauwen fronsen. Alleen wil ik het met jou niet over de rol van de media hebben, wel over ons domein: kunst en cultuur.

Ben Label, Vargass92 en Damso hebben nooit op het podium gestaan van Le Space, die ene zeldzame veilige ruimte in Brussel die jullie met zoveel liefde en engagement beheren. Daarvoor gaan ze niet kritisch genoeg om met hun maatschappelijke positie. Zo klagen ze in hun teksten vaak racisme en sociale uitsluiting aan, maar vervallen ze ook zelf in seksisme en andere stereotypen. Hun artistieke praktijk beheerst daarentegen als geen ander de slipperige grens tussen ironie, kritiek en echtheid. Voor het alerte publiek dat jullie aanspreken met wakkere artiesten als Shadia Mansour, Aja Monet, L7a9d, Akua Naru of Poetic Pilgrimage zijn Ben Label, Vargass92 en Damso geen nobele onbekenden. Vandaar mijn brief naar jou, misschien kan jij mij helpen de contradictie van deze drie artiesten wat beter begrijpen?

De artistieke praktijk van Ben Label, Vargass92 en Damso beheerst als geen ander de slipperige grens tussen ironie, kritiek en echtheid.

BIO

Joachim Ben Yakoub is schrijver, onderzoeker en docent in (maar niet van) Sint Lucas Antwerpen en UGent. Zijn interesse situeert zich op de snijlijn tussen esthetische theorieën en verschillende postkoloniale kritieken, van waaruit hij bewegingen van revolutie in Tunesië en België onderzoekt.

SCHRIJF IN OP DE NIEUWSBRIEF

[Lees ook alle andere artikels uit dossier Brief van de week](#)

LEES OOK

Door de rellen hebben we de jongste week ook nogal wat machistisch spierballengerol moeten verdragen vanuit de Wetstraat. Maar ken jij ook maar één politicus die als antwoord op de onrust opperde dat we dringend meer, maar vooral fundamenteel anders moeten gaan investeren in de cultuur- en kunstensector? Hoewel onze sector juist de rol heeft om zich open te stellen voor de leefwereld van jonge kunstenaars, kijkt men nog te vaak de andere kant op. Sommigen kijken zelfs verbaasd op, als je hen vertelt dat zij een cruciale rol zouden kunnen spelen in het voorkomen dat artiesten de weg kwijtraken in de meest misogyne, gewelddadige en soms zelfs criminele hoeken van onze hoofdstad.

Formele kunstenspelers die maatschappelijke problemen mee in stand houden door uit te gaan van de onaangepastheid van deze jonge garde, worden bovendien al te vaak beloond met diversiteits- en

Initiatieven zoals Le Space en zovele andere voor wie Ben Label of Damso *geen* onbekende zijn, worden buitenspel gezet.

interculturaliseringssubsidies, terwijl initiatieven zoals Le Space en zovele andere voor wie Ben Label of Damso *geen* onbekende zijn – en die echt een verschil maken voor de Vargassen van vandaag – buitenspel gezet worden. Meer informele spelers die niet vertrekken van de onaangepastheid van de jonge garde, maar van de onaangepastheid van de sector, worden met andere woorden bestraft, terwijl zij net vermijden dat deze jonge kunstenaars afglijden door hun artistieke krachten te faciliteren.

Ik heb je boek nog niet gelezen, maar ik ken je als een geëngageerde vrouw die een zeldzaam evenwicht gevonden heeft in hoe je verschillende vormen van zelf ervaren uitsluiting tegelijk bestrijdt, én als iemand die zich vanuit dat ononderhandelbare evenwicht dag in en dag uit inzet voor die ‘rozen die doorheen het Brusselse beton groeien’ – zoals dichteres Miss Elly die nieuwe garde kunstenaars in Brussel graag benoemt. Misschien kunnen we de sector alvast overtuigen om het gesprek aan te gaan over die fundamentele koerswijziging, bijvoorbeeld met een exemplaar van *Niemand zal hier slapen vannacht?*

One Love,

Joachim

Genoten van dit artikel? Help ons open online publiceren. Je vindt geen betaalmuur op onze website. Wij geloven in vrije en open journalistiek, beschikbaar voor iedereen.

STEUN ONS

REAGEER

Rekto:Verso

© 2020

Maar vertel me eerst, heb jij gezien hoe de politie op het Beursplein met het waterkanon chargeerde tegen de menigte die de WK-kwalificatie van Marokko vierde? Het feestgedruis sloeg in een fractie van een seconde om in een apocalyptische sfeer van vernieling. Jongeren maakten brokken, chargeerden op de politie en vernielden wat ze op hun weg vonden. Op zoek naar één verantwoordelijke kwam de politie terecht bij een gast die de avond voordien op sociale media geposeerd had met opgestoken machinegeweren, begeleid door het onderschrift: ‘Demain on va tout cramer à Lemonnier, Maroc city gang’. Toen hij werd opgepakt voor het oproepen tot geweld, bleek het een van de leden van rapperscollectief Ben Label te zijn.

‘Ben Label’ is een ombuiging van ‘Ben Laden’, een geuzennaam die er geen doekjes om windt. Het collectief omschrijft wat ze doen als ‘terroristische rap’. Het bracht zijn eerste album *Authentique* dan ook uit op 11 september 2011, met precies 12 nummers: een bom voor elke maand van het jaar. Op de hoes van het album vinden we de doorstreepte logo’s van de Franse Gemeenschap en ‘Lezarts Urbain’, hét Brussels hip-hop platform. Ben Label geeft aan zijn ziel niet te willen verkopen aan de staat en heeft een hekel aan elke vorm van censuur.

BENLABEL(MOURAD)* RENTRE DANS T...

Als we dieper graven, wordt het al gauw duidelijk dat we niet met doetjes te maken hebben. Materieel en financieel komen deze gasten niets te kort, of dat beeld hangen ze toch graag op in hun laatste videoclip. Die prikkelen de kijker met expliciete beelden van dure auto’s, exclusieve drank, wapens, drugs, verre reizen en gewillige vrouwen. Tegenover die geënceneerde bling bling staan echter duidelijke politieke en zelfs historische drijfveren. Deze rappers vergelijken Louis Michel met Leopold II en steken hun middelvinger op naar Bart De Wever en het Vlaams Belang. In hun muziek overstijgen ze de verstikkende conditie van ‘allochtoon’, als historisch product van kolonisatie en arbeidsmigratie. En daar staan ze blijkbaar niet alleen in. Hun grote aantal featurings suggereert dat Ben Label duidelijk geen geïsoleerd fenomeen is, maar een brede beweging.

Beste Zouzou,

Beste Phil Elverum

REAGEER

Enkele dagen na de rellen in Lemonnier werd onze hoofdstad weer met haar jonge geweld geconfronteerd, zij het van een wat ander kaliber. Deze

Heeft Vargass een
nieuwe *Stille van
Portici* aan de Munt
geënceneerd?

keer was de hoofdverdachte een 21-jarige acteur, Vargass92, een jonge subversieve humorist met 600.000 Instagram-abonnees en bijna een miljoen fans op Snapchat. Hij had zijn fans opgeroepen om samen te komen voor een offline ‘meet & greet’ aan het Muntplein. Sommige leden van ‘La familia’, de fanclub van Vargass, getuigden dat de menigte plots geïnfiltreerd werd door amokmakers die de politie aanvielen. Mij is niet duidelijk wat er juist is misgelopen, maar misschien heb jij meer info, Rachida? Heeft Vargass volgens jou een nieuwe *Stille van Portici* aan de Munt geënceneerd of waren er effectief mensen met kwade bedoelingen aanwezig op het pleintje?

Wat het ook moge zijn, mij toont de uit de hand gelopen meeting rond Vargass vooral de verbeeldingskracht van jongeren die tot voor kort verdoemd werden tot de marge van onze samenleving. De 92 in zijn artiestennaam verwijst naar Hauts-de-Seine, het 92ste departement waar hij opgroeide. De buitenwijk van de Parijse metropool is ook het decor van zijn ontelbare populaire snaps, waar hij een bijzonder zelfportret schetst van zijn leefwereld en die van zijn dichte omgeving. Zonder schroom neemt hij zijn volgers mee in zijn dagelijkse – toegegeven, vaak puberale – transgressies. Zijn mama laat hij in zijn snaps heilig buitenspel, zelf vervalt hij wel eens in seksistische, homofobe en soms zelfs racistische stereotypen. Maar wat mij vooral bijblijft, is zijn acteertalent, hoe hij zijn personage dagelijks enceneert voor miljoenen volgers. Zelf geeft hij aan enorm op te kijken naar Franse acteur Omar Sy en ooit zelf een rol te willen spelen in een langspeelfilm. In tegenstelling tot vele anderen geeft Vargass 92 het gevoel nog alle kanten uit te kunnen.

En dan hebben we nog de Belgische rapper Damso. Nadat bekend werd dat ook hij na Stromae een WK-song voor de Rode Duivels mag schrijven, gaf MR-politica Viviane Teitelbaum hem prompt een rode kaart. In tijden van #metoo en #balancetonporc stelde de

voorzitster van de Franstalige Vrouwenraad de keuze voor Damso fundamenteel in vraag. En inderdaad, zijn videoclip is minstens even misogyn als die van Ben Label, maar

naast alle reclamepanelen die ik dagelijks op straat passeer, en wat je zelfs overdag op televisie en op internet ziet, valt dat seksisme spijtig genoeg al gauw minder op.

Kunnen sommigen niet
aanvaarden dat de
geracialiseerde marge
mainstream aan het
worden is?

De Franse rapster Chilla, vooral bekend om haar feministische positie in de door mannen gedomineerde (hip-hop) wereld, sprong meteen voor Damso in de bres. Zijn teksten lijken op het eerste gezicht ook niet gedreven door het dominante seksisme, maar passen eerder in de hedonistische en nihilistische sfeer van zijn muziek – à la PNL. Eenmaal opgepikt door de legendarische rapper Booba, tekende Damso bij Universal, waar hij zijn albums *Low Battery* en *Ipséité* uitbracht – meteen goed voor dubbel platina in Frankrijk en goud in België. Ik durf de vraag bijna niet stellen, Rachida, maar zou het volgens jou kunnen dat de rode kaart van de MR-politica meer ingegeven was door een neerbuigend misprijzen voor Damso's succes dan door een oprecht politiek feministisch engagement? Omdat sommigen niet kunnen aanvaarden dat de geracialiseerde marge mainstream aan het worden is?

Damso - BruxellesVie

Op 5 januari zal het lid van Ben Label zich voor de rechtbank moeten verantwoorden voor het aanzetten tot geweld. De beklaagde liet via zijn advocaat al weten dat 'demain on va tout cramer' voor hem niet meer betekent dan dat hij een feestje wilde bouwen. Hij veroordeelde ook al meermaals het geweld dat aan Lemonnier uitbrak. Hij beroept zich bovendien op de vrije meningsuiting en vergelijkt zichzelf met Johnny Hallyday, die ooit een hit scoorde met 'Allumez le feu'. Het is wachten op het verdict van de rechter, maar ook op de reacties na een mogelijke veroordeling. Ik hou mijn hart vast. Het lijkt mij geen sinecure om hierover recht te spreken. Heel die nieuwe artistieke demarche die nu voor even in de spotlight staat, beweegt zich immers in een schemerzone tussen realiteit en fictie, ironie en authenticiteit.